

Verdi: Johanna

Magyarországi Verdi-bemutatóknak lehettünk tanúi a Zeneszínházban. A szegedi társulat dícsérendő vállalkozó kedvvel — folytatva korábbi hasonló „felfedeztető” szándékú bemutatást — Verdi elfeledett operáját a *Giovanna d'Arco*-t mutatta be *Johanna* címmel. Verdi olyan fiatalkori művét, amelyet úgy mond „nem szokás jegyezni”, még kevésbé színpadra vinni. Bizonytalán azért, mert a zeneszerző későbbi nagy műveinek műsorra tűzése eleve nagyobb sikerrel kecsegteti a világ minden operatársulatát — s valószínűleg azért is, mert a Giovanna d'Arco librettója a zeneigazgatók és a kritikusok szerint finoman fogalmazva is „kissé problematikus”.

A szöveggel szemben Solera Schillernek Az orleans-i szűz című drámájából adaptálta Verdi operája számára. A történelmi háttérrel való eltérést — ami már a schilleri műben is fellelhető — jócskán fokozza a szövegíró szinte képtelen történetet „alkotott”. Johanna politikai érdekből történő kiszolgáltatottsága és megérettelése nála sajátos értelmezést kapott. Solera úgy állítja be, hogy a népszabadjító hős tragédiája az égi sugallat ellenére földi érzéseknek, úgymond „démoni hangoknak” engedelmessé magatartása. A történelmi tényeket és alapokat deformáló szövegíró által „szerkesztett drámából” Verdi mégis a nemzeti felszabadító mozgalom és a népszabadjító hős problematikáját „hallotta ki”, s erre komponált nagyszabású operát. Aminek értéke épp ezért a klasszikus operatörvényekhez igazodó zene. Ahogyan azt Pál Tamás, az opera dirigense megfogalmazta: „Zárt számai élesek, kontrasztosak, fináléi tagoltak... Rendkívüli énekesi teljesítményeket igényelnek. Három azonos súlyú nagy szerepe, Johanna, az apja és Károly király az olasz bel canto iskola virtuozitását kéri az énekesektől, lelkiükben, technikailag egyaránt... Nagy feladat jut a kórusnak, hiszen sokféle szerepben, azonos jelenetekben kell helytállniuk, ideértve a külső zenét is. Johanna démoni hangjait, mely szokatlan az olasz repertoárban, itt viszont különleges dramaturgiai jelentőségű”.

A szegedi előadás azt bizonyította, hogy a társulat — a szövegkönyv, a „fals cselekmények és jellemek” ellenére — Verdi zenéjét volt képes tolmácsolni a Johannában. Pál Tamás zenei vezetésével és Horváth Zoltán ertő rendezésében úgy elevenedett meg az új szegedi Zeneszínház deszkáin a mű, hogy bizonyította, zenei értékei predestinálják arra, hogy „felfedezzük”.

Csikós Attila képzeletbeli játékeret formáló színpadképében — szűkös színpadteret feleltetve — a rendező úgy mozgatta szereplőit, hogy drámai hitelességgel, s látványossággal juttassák kifejezésre minél maradéktalanabban a Verdi zene minden értékét. A három főszereplő alakítása kiemelkedő. Bajta Horváth Agota mélyen belülről jövő inspirációval énekei Johanna szerepét. Főlényes technikai biztonság, drámai erővel énekelve jeleníti meg a hősnőt. Jakab szerepében Gyimesi Kálmán szuggesztíven állítja elénk az apának Verdi által megálmodott alakját. Juhász József VII. Károly király erőteljes, hiteles alakítás. (Az opera másik szereposztásában e szerepekben Varsányi Mária, Vághelyi Gábor és Szabady József nyújt hasonló jó teljesítményt.)

A zenekar dícsérendő teljesítményt nyújtva szuggesztíven tolmácsolta Verdi zenéjét. A produkcióban jelentős szerep jut a kórus dramaturgiai lendítő erejének, s a kar Molnár László irányításával ezúttal felnőtt nem kis feladatához.

A bemutató láttán úgy érezzük, hogy Verdi fiatalkori művének reinkarnációja a szegedi operatársulat dícséretes vállalkozása. Sikeresen valósították meg vele célkitűzésüket, melyet Pál Tamás az előadás előtt úgy fogalmazott meg, hogy „A mi feladatunk, hogy azokkal az úgynevezett sablonokkal, melyek bő évszázada még az életből fakadtak, tehát eredetiségük, korszerűségük volt, a mi zenei világunkban szerezzünk elményt, amit csak úgy tehetünk, ha a művet néhai jelentőségének tudatában játsszuk el.”

SZ. M.

SZOTE Kollégiumi Napok

A hagyományhoz híven idén is megrendezésre kerültek a SZOTE Kollégiumi Napok. Idén az idősebb Jancsó Miklós kollégiumnak jutott a házigazda szerepe. A Jancsó kitért magáért, érdekes, változatos programokat szervezett a kétnapos rendezvényre.

Április 20-án délután fél ötkor volt a megnyitó, melyen az egyetem állami vezetői is képviseltették magukat. A megnyitón mondott beszédekben dr. Kovács Tibor dicséni megemlékezett kollégiumunk névadójáról, id. Jancsó Miklósról.

Ezután némileg módosult a program, ugyanis a tervezett műsor — a SZOTE Medikus Színpad előadásában Miliere: A szerelem orvosság című darabja, valamint Bródy János fellépése — betegség miatt elmaradt, s helyette a JATE Radnóti Színpada és Nagy Bandó András szórakoztatta a közönséget. A szervezőknek igen nehéz dolguk volt, hisz az előre tervezett programokat a szereplők a fellépés napján mondták le. A gyors munkának köszönhető, hogy e nehézségek ellenére mégis sikeres volt a megnyitó. Az akadályok száma ezután is csak gyarapodott. Az este hétkor, a SZOTE pályán tartott hangulatos szalonnasütéshez a Szekeres Duó helyett a résztvevők szolgáltatták a zenét.

Másnap délelőtt került sor id. Jancsó Miklós professzor és dr. Pignitzky György, volt kollégium igazgató sírjának megkoszorúzására. A délelőtt folyamán zajlottak a sportversenyek is, melyeknek színhelye ismét a SZOTE-pálya volt. A kollégisták fociban, kosárlabdában, teniszben és pingpongból mérték össze erejüket. Délután folytatódott a vetélkedés, ezúttal a négy kollégium lakói kulturális tájékozottságukat mérték össze. Az első díjat — két napos kirándulást — az Apáthy nyerte, a Jancsó a második helyen végzett. A vetélkedő után került sor a kétnapos rendezvény-sorozat befejező programjára, mely hajnalig tartó disco volt.

HUSZ GABRIELLA

Villáminterjú Cseh Tamással

Egy szál gitárral énekel a színpadon. A terem zsúfolásig megtelt. Az előadás után az üres széksorok között ülünk le beszélgetni Cseh Tamással.

- Mióta énekelsz?
- Nyilvánosan 1973 óta.
- Dalaid a fiatal generáció gondjairól, mindennapjairól szólnak. Vannak még problémáink?
- Mindig is lesznek bennünket érintő dolgok.
- Kik hallgatják meg dalaidat?
- Főleg középiskolások, egyetemisták. Elég sok ember odafigyel dalszövegeinkre.
- Gitarod márkája?
- Yamaha.
- Van-e fellépő ruhád?
- Az ünneplő ruhám az, amit rajtam látsz. (Farmernadrág, sötétkék fékon-ing, térde alul érő bőrcsizma.)
- Mikor jelenik meg harmadik nagylemezed?
- Karácsonykor.
- Melyik a legkedvesebb az eddigiek közül?
- Az első a szívemhez nőtt, a következő viszont jobb. A harmadik címe: Fehérbabák takarodója. De nekem a negyedik tetszik a legjobban.
- Már az is elkészült?
- A lemez gondolkörét már kitaláltuk Bereményi Gézával. A Keleti pályaudvar éttermébe ülünk be ezúttal.

- Melyik a kedvenc dalod?
- Talán Az első fénykép.
- Antoine és Desire a két állandó szereplő. Melyiket pártolod?
- Desire szimpatikusabb.
- Most a nőkről beszélgetnek...
- A két szereplő ezúttal életük tiz nőjét mutatja be. A Fehérbabák takarodója mottója: a férfi — nő viszonya.
- Jó ha tapsolnak?
- Mindenkinek jó, ha zúg a taps.
- Szókimondó vagy?
- Nincs mit takargatni.
- Lámpalázad szokott lenni?
- Izgulós természetű vagyok.
- Bereményivel közösen írjátok a dalokat?
- A zene és a szöveg együtt születik és változik.
- Voltál-e egyetemista?
- Tanító. Általános és középiskolai tanári diplomám van.
- Tanítottál is?
- Nyolc évig.
- Nős vagy?
- Nem. Alბérletben lakom, édesanyám főztjét eszem.
- Mikor jössz legközelebb Szegedre?
- Május 12-ére a JATE-klubba hívtak meg Bereményivel együtt.

(borzák)

Radnóti-emlékünnepek

Radnóti Miklós születésének 70. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendezett a József Attila Tudományegyetem bölcsészkar KISZ-szervezete május 4-én az egyetem Ady téri épületének emléktáblájánál. A jelenlevő oktatók és hallgatók előtt Forinyák Éva elsőéves angol fordító szakos hallgató mondott ünnepi beszédet, majd a hallgatók képviselői koszorút helyeztek el az emléktáblánál.

A Pantheonban levő Radnóti-emléktáblánál a városi tanács, a József Attila Tudományegyetem és a Radnóti Miklós Gimnázium képviselői tartottak rövid megemlékezést a költő születésének 70. évfordulója tiszteletére. Az

ünnepségen jelen voltak Szántó Tivadar, a városi pártbizottság osztályvezetője, Bányainé dr. Birkás Mária, a városi tanács elnökhelyettese, valamint a tudományegyetem kari vezetőségei és a Radnóti Miklós Gimnázium képviselői.

A középiskolai hallgatók Radnóti-verseket adtak elő, majd dr. Vörös László egyetemi adjunktus, a Tiszatáj főszerkesztője méltatta a költő munkásságát és jelentőségét a XX. sz.-i magyar lírában. Ezt követően a városi tanács, a tudományegyetem és a Magyar Írók Szövetsége dél-magyarországi csoportjának képviselői koszorúzták meg Radnóti Miklós emléktábláját.

Gyermekeink...

Gyermekek éve, Anyák napja, Gyermeknap. Egyre nehezebb ezekről az ünnepekről közhelyek nélkül beszélni. Nehéz, mert a sok jelző már kicsit megkopott, vesztett hiteléből. Nehéz azért is, mert az ünnepnapok után hajlamosak vagyunk megfedkezni a nagy szavak mögötti tartalomról, ígéreteinkről.

Ebben az évben minden nap a gyermekeké. Erről beszélünk, erről olvasunk, ezt hangoztatjuk. S vajon tényleg ennek érdekében tevékenykedünk? Mert nem elég csak tudni erről a tényről, tenni is kell érte. Nemcsak most kell elmondanunk, hogy gyermekeinké a jövő, hogy mi csak értük dolgozunk, s hogy minden áldozatot vállalunk értük. Nemcsak ebben az évben kell különös törődést tanúsítani velük szemben, hanem minden évben, minden nap, s minden órában. Talán túl szigorúan hangzanak e szavak közvetlenül Anyák napja után, mégis szükség van rájuk. Nem mintha megfedkezniük a szülők e feladatokról, csak nem mindig ennek szellemében nevelnek.

Úgy gondoltuk mindazokat akik saját és mások gyermekeivel foglalkoznak minden virágnál és kedves szónál őszinibben köszöntik e gyerekrájakat. Az Orvosegyetem Óvodájában jártunk, ott készülték ezek a rajzos köszöntők. Marosán Krisztina (balra fent), Hódi Zoltán (jobbra fent), Bózsó Attila (balra lent), Hatvani Nóra (jobbra lent) hat éves óvodások rajzaival emlékezünk a Gyermekekre és az Anyák napjára.

